

Informatie voor de raad

Onderwerp	-	Update RES Q2-2024
Portefeuillehouder	-	A. Schuurman (wethouder)
Domein	-	Ruimte
Contactpersoon	-	Thijs Mosterman
Contactgegevens	-	t.mosterman@dalfsen.nl
Openbaarheid	-	Openbaar

Behandeld in collegevergadering van
Behandeling in raadsvergadering van

24 juni 2024
23 september 2024

Kernboodschap:

Het college van B&W stelt u voor kennis te nemen van de update Regionale Energie Strategie (RES)

Toelichting:

De raad heeft het college verzocht ieder kwartaal een update te geven van de ontwikkelingen van en rondom de RES.

RES

Iedere RES-regio moet halfjaarlijks een tussenstand delen met de landelijke organisatie. Onlangs is door de RES-organisatie de rapportage vrijgegeven van het tweede half jaar 2023.

In RES West-Overijssel valt in de tweede helft van 2023 op dat steeds meer zoekgebieden zijn vastgesteld voor windmolens. Dit heeft een positief effect op de hoeveelheid opwek en de netcongestie. Windmolens wekken relatief veel energie op en zorgen voor een betere balans op het netwerk. De realisatie van windmolens in de regio blijft achter waardoor de regio niet op schema ligt om het einddoel van 1,8 Twh (Terrawattuur) in 2030 te halen. Het aantal zonnepanelen ligt regionaal wel op schema, zowel op daken als op land. Eind 2023 wordt in West Overijssel 0,6 Twh opgewekt (35% wind en 65% zon). Door het nieuwe provinciale zon- en windbeleid en de programmeerafspraken wordt verwacht dat deze percentages verschuiven naar de gewenste verhouding van 60% wind en 40% zon.

De opwek in Dalfsen is momenteel 0,067 Twh (67 Gwh) waarvan 67% wind en 33% zon, conform de gewenste regionale verhouding. De afgelopen twee jaar is alleen de hoeveelheid zonnedaken iets gegroeid in Dalfsen. Meer details zijn opgenomen in de digitale [monitor](#).

De realisatie van de andere RES-doelen (anders dan de hoeveelheid wind- en zonenergie) liggen op schema. De regio werkt steeds meer samen in subregio's zoals de gemeente Dalfsen met Zwolle, Staphorst en Zwartewaterland (ZDSZ). Ook de regionale vraagstukken ten aanzien van duurzame warmte liggen op koers waarbij Dalfsen actief is in de kennisdeling op het gebied van onder andere biogashubs, wijkpakketten en mini-warmtenetten. Ten aanzien van participatie en lokaal eigendom wordt geconcludeerd dat bijna alle gemeenten lokaal beleid en ondersteuningsprogramma's hebben vastgesteld. Kennis en ervaringen worden daarbij veelvuldig uitgewisseld.

De RES-organisatie is ook aan de slag met de RES 2.0. In eerste instantie was het voornemen om de bestaande afspraken vooral te actualiseren. Echter het nieuwe provinciale zon- en windbeleid en de bijbehorende programmeerafspraken doorsnijden dit proces. Gesprekken vinden momenteel plaats over het toekomstperspectief en de rol- en taakverdeling. RSAB wordt hier ook in betrokken.

Provinciaal zon- en windbeleid en programmeerafspraken

De afgelopen maanden was er veel reuring en media-aandacht over het provinciale zon- en windbeleid en de programmeerafspraken. Vrijwel iedere gemeente had moeite met de werkwijze van de provincie. In onze regio heeft alleen Raalte geen programmeerafspraken gemaakt. Zoals eerder aangegeven zorgen de gemaakte afspraken waarschijnlijk voor een snellere groei van het aantal windmolens in onze provincie.

Het voorgenomen beleid heeft ter inzage gelegen. Ook de gemeente Dalfsen heeft een zienswijze ingediend. Recent is hierop een reactie van de provincie gekomen (twee brieven, zie bijlagen). Het belangrijkste effect van onze zienswijze is dat de provincie in haar besluitvorming bij windprojecten lokaal beleid meeneemt in de afweging. Een aantal andere voorstellen wordt niet overgenomen zoals meer ruimte voor erfmolens en alternatieve kleine zonneparken.

In het algemeen valt op dat de provincie op hoofdlijnen het ingezette beleid wil voortzetten. Wel krijgen de provinciale staten expliciet de keuze om extra ruimte te bieden voor windmolens op of nabij bedrijfsterreinen en om de clustereis te verlagen van 4 naar 3 molens. Na de zomer vindt de besluitvorming plaats.

Dalfserveld

De groep bewoners uit het gebied hebben op basis van hun decemberbrief en de reactiebrief van de gemeente samen met adviesbureau LEIS BV een Plan van Aanpak uitgewerkt om te komen tot een gedragen energieplan in december 2024 (zie bijlage). Naast de nadere uitwerkingen van de verschillende onderzoeken zijn ook afspraken gemaakt over de taakverdeling, planning en communicatie. Periodiek wordt de gemeente geïnformeerd over de voortgang en bijzonderheden. Voor en na de zomervakantie wordt een nieuwsbrief opgesteld voor omwonenden en andere geïnteresseerden zoals de raad. De werkwijze komt op hoofdlijnen overeen met de afgelopen twee jaar.

Netcongestie

Zoals bekend is in onze regio sprake van netcongestie. Zowel bij grootschalige afname als teruglevering van elektriciteit. Hierdoor vertraagt de energietransitie doordat bedrijven geen nieuwe grotere aansluitingen kunnen krijgen voor bijvoorbeeld aardgasloze machines, laadpalen en grote warmtepompen. Regionaal vormt dit ook een belemmering voor nieuwbouw van bedrijven. Op kleiner niveau is wel voldoende ruimte beschikbaar om bijvoorbeeld nieuwe woningen te realiseren, bestaande woningen te elektrificeren en zonnedaken of erfmolens te installeren.

Netbeheerders zijn druk met uitbreidingsplannen. De grootste uitbreiding in de verdubbeling van het hoogspanningsstation van Tennet en Enexis is langs de Hessenweg, nabij bedrijfsterrein Hessenpoort. Dit plan bevat ook nieuwe hoogspanningstrajecten in noordelijke en zuidelijke richting. Een recente nieuwsbrief is bijgevoegd aan deze notitie. De procedure voor de wijziging van het bestemmingsplan ligt op schema en voorbereidingen zijn gestart voor de realisatie. De planning is dat in 2030 alles is afgerond en tussentijds zal naar verwachting stapsgewijs nieuwe ruimte beschikbaar komen. Ook wordt hier gekeken naar grootschalige energieopslag.

Gelijktijdig worden rondom dit station ook uitbreidingen van middenspanningsstations voorbereid waaronder in Dalfsen, Nieuwleusen en Lemelerveld.

Tot slot start een grootschalige uitbreiding van extra laagspanningsstations in de wijken. De planning van deze uitbreidingen is afgestemd met de gemeentelijke wijkuitvoeringsplannen voor het afkoppelen van aardgas. De eerste wijken waar het net verzaagd wordt zijn Pleijendal, Ruitenveen en Westerbouwlanden (vanaf medio 2025).

Naast netuitbreiding zijn er ook ontwikkelingen op het gebied van alternatieven. Met ondersteuning van de provincie en gemeente is een groep ondernemers in Nieuwleusen een onderzoek gestart naar het delen van bestaande aansluitingen, energieopslag, laadinfra en zonnedaken. Soortgelijke ideeën ontstaan ook bij de andere bedrijfsterreinen.

In de landbouwgebieden met clusters van veehouders zijn verkenningen gestart naar de gezamenlijke productie van biogas als alternatief voor aardgas. De gemeente stimuleert en faciliteert deze ontwikkelingen.

Financiën:

N.v.t.

Communicatie:

Iedere ontwikkeling heeft een eigen communicatieaanpak. Deze raadsnotitie wordt gedeeld met de Dorpen van Morgen, bewoners Dalfserveld West (via LEIS bv) en relevante RES-partners.

Vervolg:

De volgende update is gepland in het derde kwartaal.

Bijlagen:

1. Reactie provincie op onze zienswijze windbeleid
2. Reactie provincie op onze zienswijze zonbeleid
3. Plan van Aanpak Dalfserveld 2024
4. Nieuwsbrief Tennet juni 2024

Burgemeester en wethouders van de gemeente Dalfsen,

de burgemeester
drs. E. van Lente

de gemeentesecretaris
H.J. van der Woude

Provincie Overijssel
Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
www.overijssel.nl
overijsselloket@overijssel.nl
KvK 51048329
IBAN

Gemeente Dalfsen
Postbus 35
7720 AA DALFSEN

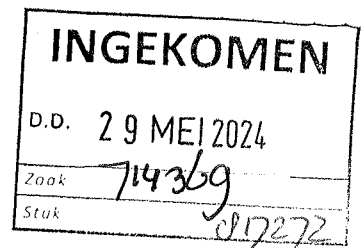
Inlichtingen bij

Telefoon +3138
@overijssel.nl

Datum	Kenmerk	Zaaknummer	Pagina	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
21.05.2024	D2024-05-009321	2024-015010	1 van 6			

Onderwerp: Reactie zienswijze windbeleid gemeente Dalfsen

Geacht college,



Met deze brief informeren wij u over de stand van zaken van het provinciaal windbeleid en de verdere planning. Van 18 januari tot en met 28 februari 2024 heeft iedereen de mogelijkheid gehad om een zienswijze in te dienen. Uw college heeft ook van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. In deze brief leest u wat we met uw zienswijze gedaan hebben, en hoe het vervolgproces eruitziet.

We danken u voor het geven van een reactie op het windbeleid

Allereerst een woord van dank voor de tijd en moeite die u heeft genomen om uw mening te geven en mee te denken en suggesties te doen voor de inhoud van een goed windbeleid. Als provincie en gemeente werken we samen in RES-verband aan de realisatie van duurzame opwek van zon- en windenergie. Uw input helpt daarbij om samen stappen te zetten.

Wat hebben we met uw zienswijze gedaan?

We hebben in totaal 408 zienswijzen ontvangen. Omdat we op elke zienswijze willen reageren, hebben we alle zienswijzen samengevat. Per zienswijze is aangegeven of deze aanleiding heeft gegeven tot een wijziging van het windbeleid. Een samenvatting van alle zienswijzen en een overzicht van welke zienswijzen hebben geleid tot welke wijzigingen is te vinden in de reactienota. De reactienota is te vinden op de website www.overijssel.nl/wind. Hieronder gaan we in op uw zienswijze, onze reactie daarop, en de conclusie of uw zienswijze aanleiding is geweest voor het aanpassen van het beleid.

Samenvatting zienswijze: programmeringsafspraken

Indiener is positief over de mogelijkheid die de provincie biedt voor het maken van programmeringsafspraken.

Reactie

Wij waarderen deze zienswijze.

Samenvatting zienswijze: gemeentelijk beleid

Indiener verzoekt om de toetsing van initiatieven aan gemeentelijke kaders (waaronder lokaal eigendom) op te nemen in het PPE.

Reactie

In hoofdstuk 3.2 is het volgende opgenomen: Met het aanwijzen van zoekgebieden bepalen gemeenten waar windturbines kunnen worden gerealiseerd en waar niet. Een initiatief toetsen wij aan het vastgestelde gemeentelijke beleid mits juridisch houdbaar.

Datum verzending
27.05.2024

Een vergunning kunnen wij niet selecteren dan wel weigeren op niet ruimtelijke gronden. Wij toetsen aan de kaders opgenomen in hoofdstuk 4 van het PPE.

Samenvatting zienswijze: overdracht bevoegdheid

Indiener verzoekt op te nemen dat middels programmeringsafspraken kan worden afgeweken van de eis 'aantoonbaar sneller' bij de overdracht van bevoegd gezag.

Reactie

Artikel 9C lid 4 van de Elektriciteitswet 1998 bepaalt: In afwijking van het eerste lid kunnen gedeputeerde staten besluiten geen projectbesluit vast te stellen als naar hun oordeel besluitvorming door een bestuursorgaan van een gemeente het project kan versnellen of daaraan anderszins aanmerkelijke voordelen zijn verbonden, en het college van burgemeester en wethouders van de betreffende gemeente daarmee instemmen.

Samenvatting zienswijze: programmeringsafspraken

Indiener verzoekt om het gemeentelijk grondgebied buiten ZSDZ-gebied in de programmeringsafspraken uit te sluiten als locatie voor de ontwikkeling van windturbines.

Reactie

Dit is inmiddels in de programmeringsafspraken met het voorkeursgebied ZSDZ opgenomen. Hiervoor hoeft het PPE niet aangepast te worden.

Samenvatting zienswijze: windturbines op of nabij bedrijventerreinen

Indiener is positief over de keuze om een uitzondering te maken voor windturbines in de directe nabijheid van bedrijventerreinen.

Reactie

Deze zienswijze leggen we voor aan Provinciale Staten.

Samenvatting zienswijze: Instructieregeling wind

Indiener verzoekt uit te leggen wat wordt bedoeld met artikel 4.108c lid 3.

Reactie

Artikel 4.108c lid 3 moet ervoor zorgen dat alle gemeenten meewerken aan het maken van programmeringsafspraken windenergie. Het alternatief is immers dat Gedeputeerde Staten noodgedwongen anders zelf moeten bepalen hoeveel windturbines er in een gebied moeten komen om aan de RES-doelstellingen te voldoen.

Dit artikel gaat over het maken van programmeringsafspraken. Als provincie zijn wij bevoegd bestuursorgaan voor windinitiatieven tussen de 5 MW en 100 MW. Een aanvraag van een windinitiatief moeten wij binnen de wettelijke termijnen beoordelen en toetsen aan het ruimtelijk beleid. Hierdoor is het niet mogelijk om aanvragen te weigeren wanneer in datzelfde gebied al andere aanvragen zijn gedaan of windturbines staan.

Op verzoek van gemeenten hebben wij de mogelijkheid onderzocht om dergelijke ongewenste ontwikkelingen te voorkomen. Dat kan door het creëren van 'schaarse ruimte voor aanvragen van vergunningen voor windturbines. Door het maken van programmeringsafspraken kunnen we deze schaarse ruimte optimaal en op ruimtelijke gronden verdelen. Op die manier kunnen wij uit meerdere aanvragen de initiatieven selecteren die ruimtelijk het beste passen. Ook is het mogelijk om aanvragen in de tijd te faseren. Om dit alles mogelijk te maken is een wijziging van de Omgevingsverordening nodig en hebben wij het Provinciaal Programma Energiestrategie (PPE) in concept aangepast.

In de Omgevingsverordening is het maximum voor windenergie opgenomen. Dat is het na te streven aandeel windenergie uit de RES 1.0 (circa 2 TWh). Zo creëren wij schaarste. In het concept-PPE beschrijven we de manier waarop we de schaarste over de provincie verdelen. Voor elk gebied hebben wij een maximale invulling van het gebied tot 2030 voorgesteld. Dit maximum per gebied baseren wij op de ruimtelijke eigenschappen, de technische potentie van het gebied, de biedingen van beide RES-regio's en de evenredige verdeling over de voorkeursgebieden

Samenvatting zienswijze: erfmolens

Indiener verzoekt om erfmolens ook toe te staan voor alle inwoners en ondernemers, in plaats van exclusief op agrarische erven.

Indiener verzoekt duidelijk te maken of meerdere erfmolens op één perceel geplaatst kunnen worden.

Indiener verzoekt om een maximale ashoogte van 25 meter te hanteren voor erfmolens.

Reactie

De mogelijkheid om erfmolens te plaatsen geldt niet alleen voor agrarische bedrijven, maar ook voor andere bedrijven in het buitengebied. Dat is de reden dat de toevoeging 'agrarisch' in artikel 4.108d lid 1 tussen haakjes is geplaatst.

We hebben er bewust voor gekozen om de mogelijkheid om erfmolens alleen toe te staan bij (agrarische) bedrijven en niet bij burgerwoningen in het buitengebied. Op de bouwpercelen van (agrarische) bedrijven is als regel sprake van een bouwmassa van een behoorlijke omvang, hogere bebouwing en vaak hoog opgaande beplanting. Daardoor is een erf molen bij een (agrarisch) bedrijf minder gauw een storend element in de ruimte. Ook is er op het bouwperceel van een (agrarisch) bedrijf meer ruimte om een erf molen landschappelijk in te passen dan op het erf van een burgerwoning. Er zijn andere manieren om bij burgerwoningen te voorzien in de eigen energiebehoefte. Zo biedt de Omgevingsverordening ruimte om zonnepanelen te plaatsen op het dak van de woning en de bijgebouwen en op ongebruikte delen van het erf.

De instructieregel zegt niet hoeveel erfmolens er op een bouwperceel van een (agrarisch) bedrijf mogen worden geplaatst. Voorwaarde is wel dat dit de ruimtelijke kwaliteit niet mag aantasten.

In de nieuwe instructieregel voor erfmolens hebben wij bewust gekozen voor een maximale tiphoogte van 25 meter. Dat doen we omdat een erf molen met deze hoogte in principe in elk landschap inpasbaar is op een bouwperceel van een (agrarisch) bedrijf. Bij een tiphoogte van 40 meter komt het bouwwerk een stuk verder uit boven de overige bebouwing op het bouwperceel. Als de gemeente hogere erfmolens wil toestaan, dan moet daarvoor een individuele toets worden gedaan aan de hand van de gebiedskenmerken. Dat is geregeld met de uitzonderingsmogelijkheid die is opgenomen in artikel 4.108d lid 3.

Conclusie

De gemeentelijke kaders nemen wij mee in onze afwegingen mits juridisch houdbaar. Dit nemen wij op in het PPE.

Een aantal zienswijzen zorgt voor aanpassing van het windbeleid

We hebben een samenvatting en overzicht gemaakt van welke zienswijzen tot welke aanpassingen hebben geleid. Op die manier is in één oogopslag duidelijk welke dingen gewijzigd zijn. U kunt het overzicht vinden op de website www.overijssel.nl/wind. Hieronder benoemen we enkele wijzigingen en reacties waarvan wij denken dat het voor u als gemeente relevant is.

Het maken van programmeringsafspraken

Gemeenten stellen het op prijs dat we de mogelijkheid bieden om programmeringsafspraken te maken. Op die manier kan een wildgroei aan windinitiatieven worden voorkomen. Daarnaast biedt het ook duidelijkheid voor iedereen over de vraag waar windturbines kunnen komen. Als provincie voelen we ons gesterkt door deze zienswijzen in onze keuze om programmeringsafspraken windenergie te maken.

Uitzonderingen op de clustereis van vier windturbines

Buiten de voorkeursgebieden geldt een clustereis van minimaal vier windturbines. Gemeenten hebben ons verzocht om uitzonderingen te maken voor deze clustereis. We hebben al in het conceptwindbeleid een voorstel gedaan om een uitzondering op de clustereis mogelijk te maken op en nabij bedrijventerreinen. Gemeenten ondersteunen dit voorstel omdat windturbines op bedrijventerreinen direct bijdragen aan de verduurzamingsopgave van bedrijventerreinen en zorgen voor opwek nabij verbruik. We informeren Provinciale Staten dat gemeenten verzocht hebben een uitzondering te maken op de clustereis van 4 turbines bij gemeenten die anders geen mogelijkheid hebben om duurzame opwek door wind te realiseren.

Gemeentelijke kaders

Verschillende gemeenten hebben eigen windbeleid gemaakt en bijbehorende zoekgebieden aangewezen. Gemeenten verzoeken ons om deze kaders over te nemen. Wij nemen die kaders niet over maar zullen aanvragen altijd toetsen aan gemeentelijke zoekgebieden en gemeentelijk windbeleid, voor zover redelijk en juridisch houdbaar.

We kunnen lokaal eigendom niet als selectie criterium gebruiken bij schaarste

We hebben veel zienswijzen en vragen gekregen over lokaal eigendom als selectiecriteria bij schaarste. Voor het creëren van schaarste maken wij programmeringsafspraken. In het PPE nemen we de selectiecriteria op zodat deze transparant, navolgbaar en objectief zijn. Omdat deze selectiecriteria gemaakt zijn om vergunningen ingevolge de Omgevingswet te selecteren moeten die ruimtelijk van aard zijn. Het staat gemeenten uiteraard vrij bij hun eigen gronduitgiften eigen voorwaarden te hanteren.

Er zijn grote risico's bij het opnemen van lokaal eigendom als selectiecriteria van de schaarse vergunningen. Ook al scoren twee initiatieven ruimtelijk gelijk dan nog kan lokaal eigendom niet het selectiecriteria zijn, omdat we hiermee een oneigenlijke weigeringsgrond creëren. Wij snappen dat dit verwarring geeft. Die reacties van gemeenten zijn gebaseerd op het aanbestedingsrecht en het tenderen van een grondpositie. Bij het verdelen van de schaarse rechten gaat het om het verlenen van een ruimtelijke vergunning waaraan alleen ruimtelijke argumenten ten grondslag mogen worden gelegd. In de vaste jurisprudentie zijn verloten en het molenaarsprincipe wel geaccepteerd.

Het is in ieders belang – in het kader van rechtszekerheid en voorzienbaarheid – om ons bij het verdelen van de schaarse rechten te beperken tot volledig risicoloze en algemeen geaccepteerde weigeringsgronden. Het is immers in niemands belang dat een verdeelgrond door de RvS als onrechtmatig wordt aangemerkt en een weigering wordt vernietigd.

We blijven ons inspannen om minimaal 50% lokaal eigendom te garanderen

In de RES en het PPE is het doel van minimaal 50% lokaal eigendom opgenomen. De motie Grip op wind roept ook op om te streven naar het garanderen van minimaal 50% lokaal eigendom. Feit is dat we de mate van lokaal eigendom niet mogen meewegen in de ruimtelijke procedure. Daarmee is minimaal 50% lokaal eigendom binnen een ruimtelijke procedure niet afdwingbaar. Dit betekent ook dat solitaire turbines met 100% lokaal eigendom op grond van de ruimtelijke criteria niet toegestaan kunnen worden enkel om de reden dat er sprake is van 100% lokaal eigendom. Op het moment dat de initiatiefnemer geselecteerd is kan de vergunningaanvraag worden ingediend. Aan de initiatiefnemer kunnen we wel eisen stellen over lokaal eigendom via een samenwerkingsovereenkomst.

Het huidige beleid in het PPE hebben we aangescherpt door hieraan toe te voegen dat er sprake moet zijn van:

- gelijke zeggenschap tussen commerciële ontwikkelaar en coöperatie/lokale partijen (bepaalde besluiten kunnen dus niet voorbehouden zijn aan een van beide partijen).
- gelijke lusten voor de commerciële ontwikkelaar en de coöperatie. Hier tegenover staat natuurlijk ook gelijke lasten.
- collectief eigendom met 'vrije' deelname voor de omgeving. Het kan dus niet zo zijn dat deelname van een grondeigenaar wordt gezien als lokaal eigendom, dan profiteert de buurt onvoldoende mee. Voorgaande punten gaan over de relatie tussen coöperatie en ontwikkelaar. Om duidelijkheid te bieden en discussies tussen ontwikkelaar en coöperatie zo veel mogelijk te voorkomen, schrijven we een model samenwerkingsovereenkomst voor, die coöperatie en ontwikkelaar onderling kunnen sluiten waarmee in ieder geval voldaan wordt aan voorgaande punten.

Voorgaande laat onverlet dat er ook mensen zijn die geen lid willen worden van een coöperatie, maar als omwonende van toekomstige windturbines wel mee willen praten. Hiervoor blijft gelden dat de initiatiefnemer (commerciële ontwikkelaar én coöperatie) een participatieproces moeten organiseren. Het PPE geeft hiervoor de kaders. Ook moeten omwonenden die geen lid van de coöperatie willen worden (en daarmee geen mede-eigenaar van het windpark) wel de lusten van het windpark kunnen ervaren. Ook hiervoor geven we in het PPE de kaders. Denk hierbij aan een omwonendenvergoeding en omgevingsfonds.

Tegelijkertijd is het van belang dat coöperaties ondersteund worden in de samenwerking met commerciële ontwikkelaars. Via Natuur en Milieu Overijssel (NMO) en het Energie Fonds Overijssel (EFO) bestaat deze inhoudelijke en financiële ondersteuning. Deze intensiveren we door de meest kansrijke initiatieven steviger te ondersteunen.

Tot slot zullen er situaties zijn waarin er mogelijk wel een ontwikkelaar is die open staat voor lokaal eigendom, maar waar de omgeving (nog) niet het lokaal eigendom wil vormgeven. In deze gevallen zullen we waar gewenst als provincie zelf kunnen instappen om hiermee de lokale lusten en zeggenschap te borgen teneinde deze positie uiteindelijk weer over te kunnen dragen zodra een lokale coöperatie gevormd is.

Programmeringsafspraken

Met uw gemeente hebben wij de volgende afspraken gemaakt:

- een maximum opwek van 105 GWh, waarvan 45 GWh is gerealiseerd
- mogelijkheid van plaatsing van windturbines in gebied Dalfserveld West
- openstelling van het gebied vanaf 1 april 2025 tot en met 30 juni 2025.

Het proces van de programmeringsafspraken

Op 26 april 2024 schreef u ons een brief (kenmerk DOC/24/800943) waarin u uw onvrede uit over het proces rondom de programmeringsafspraken. U wijst daarbij op de grote tijdsdruk waaronder de programmeringsafspraken tot stand moesten komen. Wij betreuren het dat u dit proces als zodanig heeft ervaren omdat wij óók hechten aan het uitwerken van de gezamenlijke afspraken. Wij hebben u hierover in december 2023 geïnformeerd. We werken al langere tijd samen in RES West-Overijssel. In RES 1.0 hebben we afgesproken om 1,8 TWh aan duurzame energie op te wekken voor 2030. Vele voortgangsrapportages hebben laten zien dat de doelstelling voor windenergie niet gehaald gaat worden. Wij hebben onze partners meerdere malen gewezen op het belang van het tijdig aanwijzen van zoekgebieden en het betrekken van inwoners en de gemeenteraad hierbij.

Op verzoek van gemeenten hebben wij de programmeringsafspraken als instrument in het beleid geïntroduceerd. Indien we geen programmeringsafspraken hebben gemaakt dan dienen wij elk verzoek voor een windinitiatief in behandeling te nemen. Het proces is krap omdat de programmeringsafspraken afgerond moeten zijn voordat het windbeleid is vastgesteld. Wij hebben anders geen weigeringsgrond voor windinitiatieven.

Planning

Provinciale Staten zullen naar verwachting de instructieregel wind begin oktober behandelen. In de instructieregel is opgenomen dat windenergie in Overijssel gemaximeerd is op 2,3 TWh en programmeringsafspraken met gemeenten kunnen worden gemaakt. Daarnaast nemen de Staten een besluit over een mogelijke uitzondering op de clustereis van vier voor bedrijventerreinen en de regels over erfmolens.

Wanneer Provinciale Staten de gewijzigde omgevingsverordening vaststellen, vervalt ook het voorbereidingsbesluit wind. Vanaf dat moment kunnen initiatiefnemers aanvragen indienen.

In de programmeringsafspraken hebben gemeenten met ons afgesproken welk gebied we voor hoeveel GWh, in welke periode open zetten. Gedurende die periode kunnen initiatieven een aanvraag bij ons indienen. Wij beoordelen deze aanvragen op ruimtelijke criteria, die vastgesteld zijn in het PPE en selecteren vervolgens één of meerdere initiatieven die we in behandeling kunnen gaan nemen. Dit doen we in nauw overleg met de betrokken gemeente. Op de website www.overijssel.nl/wind zullen we een overzicht plaatsen welke gebieden op welk moment open worden gesteld. Daarmee bieden we duidelijkheid voor initiatieven én inwoners.

U kunt inspreken bij Provinciale Staten

Het kan zijn dat u het niet eens bent met ons advies of dat u uw zienswijze mondeling wilt toelichten bij Provinciale Staten. Provinciale Staten nodigen u uit om in dat geval gebruik te maken van het spreekrecht tijdens de vergadering van de Statencommissie Milieu & Energie van 18 september 2024. Voor het horen van indieners van zienswijzen trekt de commissie een hele dag uit (vanaf 9.30 uur). Tijdens deze commissievergadering kunt u uw zienswijze toelichten aan de Statenleden. Daarvoor krijgt u maximaal 5 minuten spreekrecht.

Als u gebruik wilt maken van het spreekrecht tijdens de vergadering van de Statencommissie Milieu & Energie, geeft u dat bij voorkeur vóór 4 september 2024 door aan de Statengriffie (statengriffie@overijssel.nl). Dan kan de griffie een indeling maken, zodat u niet de hele dag aanwezig hoeft te zijn. De griffie laat u weten in welk tijdsblok u aan de beurt bent om in te spreken.

Op 25 september 2024 vindt de inhoudelijke bespreking van het statenvoorstel plaats in de vergadering van de Statencommissie Milieu & Energie. U bent van harte welkom als toehoorder bij deze vergadering.

Op 3 juli 2024 organiseert de griffie tussen 19.00 tot 22.00 uur voor indieners van zienswijzen een inloopavond. Dan kunt u in informele setting in gesprek gaan over de aanpassingen van het zon- en windbeleid met Statenleden, gedeputeerden en met ambtenaren. In verband met de catering voor deze avond ontvangt de griffie graag uw aanmelding via statengriffie@overijssel.nl.

Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Voorzitter, A.P. Heidema

Secretaris, N. Versteeg

Gemeente Dalfsen
t.a.v. de heer
Postbus 35
7720 AA DALFSEN



Provincie Overijssel
Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
www.overijssel.nl
overijsselloket@overijssel.nl
KvK 51048329
IBAN

Inlichtingen bij
Mevr.
Telefoon
@overijssel.nl

Datum	Kenmerk	Zaaknummer	Pagina	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
30.05.2024	D2024-05-005698	2024-014321	1	1		

Onderwerp: advies reactie zienswijze ontwerp Aanpassing Omgevingsverordening Overijssel - instructieregel zonnevelden 2024.

Geachte heer

Nogmaals dank voor de zienswijze die u hebt ingediend op het ontwerp van de 'Aanpassing Omgevingsverordening Overijssel – instructieregel zonnevelden 2024'.

Het ontwerp van de aanpassing van de instructieregel zonnevelden heeft ter inzage gelegen in de periode 18 januari tot en met 28 februari 2024. Binnen deze termijn konden zienswijzen worden ingediend op het ontwerp. Het registratiekenmerk van uw zienswijze is POV365-1138133826-1133

Wij hebben alle zienswijzen die zijn binnengekomen kort samengevat en van een reactie voorzien in bijgaande ontwerp-Reactienota zienswijzen.

In onze reactie op de zienswijzen geven wij aan of de zienswijze volgens ons aanleiding is om de nieuwe instructieregel zonnevelden aan te passen.

Provinciale Staten zullen de ontwerp-Reactienota betrekken bij hun besluit over de vaststelling van de Aanpassing Omgevingsverordening Overijssel – instructieregel zonnevelden 2024. Volgens planning zal dat besluit genomen worden in de Statenvergadering van 9 oktober 2024.

U vindt uw zienswijze in de Reactienota terug onder nr. 05.

In de Reactienota zienswijzen zijn alle zienswijzen geanonimiseerd. U vindt in de Reactienota dus geen persoonsgegevens van uzelf en ander indieners terug. We hebben de zienswijzen als bijlagen bij de Reactienota gevoegd. Persoonlijke gegevens zijn daarin weggelakt. Voor leden van Provinciale Staten bestaat de mogelijkheid om desgewenst de originele zienswijzen vertrouwelijk in te zien.

U kunt inspreken bij Provinciale Staten

Het kan zijn dat u het niet eens bent met ons advies of dat u uw zienswijze mondeling wilt toelichten bij Provinciale Staten. Wij attenderen u op de mogelijkheid om in dat geval gebruik te maken van het spreekrecht tijdens de vergadering van de Statencommissie Milieu & Energie van 18 september 2024. Voor het horen van indieners van zienswijzen trekt de commissie een hele dag uit (vanaf 9.30 uur). Tijdens deze commissievergadering kunt u uw zienswijze toelichten aan de Statenleden. Daarvoor krijgt u maximaal 5 minuten spreekrecht.

Datum verzending
30.05.2024

Als u gebruik wilt maken van het spreekrecht tijdens de vergadering van de Statencommissie Milieu & Energie, geeft u dat bij voorkeur vóór 4 september 2024 door aan de Statengriffie (statengriffie@overijssel.nl). Dan kan de griffie een indeling maken, zodat u niet de hele dag aanwezig hoeft te zijn. De griffie laat u weten in welk tijdsblok u aan de beurt bent om in te spreken.

Op 25 september 2024 vindt de inhoudelijke bespreking van het statenvoorstel plaats in de vergadering van de Statencommissie Milieu & Energie. U bent van harte welkom als toehoorder bij deze vergadering.

Op 3 juli 2024 organiseert de griffie tussen 19.00 tot 22.00 uur voor indieners van zienswijzen een inloopavond. Dan kunt u in informele setting in gesprek gaan over de aanpassingen van het zon- en windbeleid met Statenleden, gedeputeerden en met ambtenaren. In verband met de catering voor deze avond ontvangt de griffie graag uw aanmelding via statengriffie@overijssel.nl.

Voor de genoemde data geldt dat die nog wel onder voorbehoud zijn van instemming van de agendacommissie van Provinciale Staten.

Hebt u nog vragen of wilt u een toelichting?

Als u nog inhoudelijke vragen heeft over de 'Aanpassing Omgevingsverordening Overijssel - instructieregel zonnevelden 2024' of een toelichting wilt op ons advies, dan kunt u contact opnemen met mw. (038) of @overijssel.nl.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

hoofd eenheid Ruimte en Bereikbaarheid

Nr05

Samenvatting zienswijze:

De gemeente Dalfsen stelt voor om de ruimere uitzonderingsmogelijkheden die in de Kamerbrief over de aangescherpte voorkeursvolgorde zon worden genoemd (transitiegebieden, Agri pV, verbetering netcongestie) over te nemen in de provinciale instructieregel zonnevelden.

Reactie:

De afspraken met het Rijk over de juridische borging van de voorkeursvolgorde voor zon op land laten ruimte om strikter te zijn in de uitzonderingsmogelijkheden waarbij zonnevelden worden toegestaan op landbouw- en natuurgronden.

De categorieën die in de bestuursafspraken worden genoemd zijn abstract geformuleerd. Op dit moment is nog onduidelijk wat de gebiedsprocessen in het tandelijk gebied gaan opleveren aan nieuwe functies waarvoor het opwekken van zonne-energie een (tijdetijke) financieringsbron zou kunnen zijn. Ook is nog veel onduidelijk over de oplossingen die gezocht worden om netcongestie tegen te gaan en wat de aanleg van zonneparken daaraan zou kunnen bijdragen. Dit rechtvaardigt de keuze om op dit moment terughoudend te zijn met het maken van uitzonderingen.

De groei van de elektriciteitsvraag vraagt om een efficiënt gebruik van ruimte. Daarom tigt de focus van het provinciale beleid op meervoudig ruimtegebruik en opwek met beperkt ruimtebeslag zoals wind-op land.

Conclusie:

De zienswijze van de gemeente Dalfsen geeft geen aanleiding om het ontwerp van de Aanpassing omgevingsverordening overijssel instructieregel zonnevelden 2024 aan te passen



LEIS

**Projectplan aanpak
haalbaarheidsonderzoek
energieprojecten
Dalfserveld**

Datum: 03-05-2024
Versie: 1.0



Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Gevolgen voor de omgeving	4
3.	Opzet van het project	5
4.	Project aanpak	7
4.1	<i>Deelproject 1 Organisatie</i>	8
4.2	<i>Deelproject 2 Windenergie</i>	8
4.3	<i>Deelproject 3 Zonne-energie</i>	10
4.4	<i>Deelproject 4 Biogas/Groengas</i>	11
4.5	<i>Deelproject 5 Waterstof</i>	12
4.6	<i>Deelproject 6 PPLG</i>	13
5.	Projectorganisatie en tijdlijn	14
6.	Kosten	16



1. Inleiding

Het energiebeleid van de gemeente Dalfsen is voor de onderdelen wind en zon afgeleid van het Provinciale beleid, vastgelegd in het Provinciaal Programma Energiestrategie (PPE). De Provincie zet voor de periode tot 2030 in op de opwek van 3,3 TWh. De oorspronkelijke RES verdeling was 40% zon en 60% wind. Omdat de 40% zon nagenoeg is gehaald wil de Provincie geen grote zonneparken meer op landbouwgrond. Wel is er ruimte voor kleinschalige lokale zon op land initiatieven van grondeigenaren, als aanvulling op hun verdienmodel. De Provincie gaat actief sturen op vier aangewezen voorkeursgebieden voor windturbines. Tot de vier behoort ook het gebied Zwolle-Staphorst-Dalfsen-Zwartewaterland (ZSDZ). De Provincie Overijssel en de gemeente Dalfsen hebben voor dit voorkeursgebied programmeerafspraken gemaakt over de opwek van 60 GWh windenergie in het gebied Dalfserveld West. De gemeenteraad van Dalfsen heeft dit op 22 april 2024 vastgesteld. Onderzoek moet daarbij uitwijzen wat er haalbaar is en door wie dit georganiseerd gaat worden. Voor zonne-energie geldt dat kleinschalige lokale initiatieven tot de mogelijkheden behoren.

Dalfserveld-West heeft behoefte om ook andere energie potenties verder te onderzoeken. Zo heeft onderzoek uitgewezen dat er voldoende mogelijkheden zijn om samen met het gebied een nadere verkenning uit te voeren naar de opwek van groengas via mono mestvergisting, waarbij meerdere boeren kunnen samenwerken en daarmee een groengashub creëren. Ook de inzet van waterstof past in dit onderzoek. Zo kan organisch materiaal worden omgezet in waterstof door vergassing, waarbij biomassa wordt verwarmd in een zuurstofarme omgeving. Ook kan via elektrolyse water worden gesplitst in waterstof en zuurstof, vaak met behulp van hernieuwbare elektriciteit zoals zonne- of windenergie.

Tijdens het gebiedsproces Dalfserveld is in de periode 2022/2023 een zogenaamde pre-voorverkenning PPLG gedaan. Het agrarische gebied is in beeld gebracht, er is een informatiebijeenkomst geweest en via interviews zijn de individuele bedrijfssituaties in beeld gebracht. Ook dit proces vraagt nu om een vervolg en kan als onderdeel van het totale gebiedsproces worden meegenomen.

In 2022 en 2023 heeft LEIS in opdracht van de gemeente een rol gespeeld bij de begeleiding van het gebiedsproces in Dalfserveld. Op 9 april jl. heeft LEIS aangegeven op voorwaarden door te willen voor en met het gebied als dit gevraagd wordt. De conclusie van die avond is om met elkaar verder te gaan in een meer praktische setting waarbij LEIS gaat onderzoeken of uitvoering haalbaar blijkt en op welke wijze. LEIS zou terugkomen met een opdracht welke we hieronder uiteenzetten.



2. Gevolgen voor de omgeving

Gevolgen voor de omgeving

De gemeente Dalfsen vindt het belangrijk dat (energie) projecten gedragen worden door de omgeving en er derhalve rekening wordt gehouden met de behoefte, zorgen en belangen van de lokale gemeenschap en het milieu. De gemeente hecht veel waarde aan transparant overleg en betrokkenheid waarbij doel, maatschappelijke voordelen en impact op de omgeving benoemd worden. In het kader van lokaal eigendom kunnen energieprojecten (financiële) voordelen opleveren voor de gemeenschap. Naast regelingen op het gebied van compensatie van landgebruik, bestaat de mogelijkheid dat de omgeving (mede) eigenaar wordt van het te ontwikkelen energieproject. (Mede) eigenaar zijn van een project betekent dat de omgeving, bijvoorbeeld in de rol van een energie coöperatie, aan het stuur zit van het ontwikkelproces en betrokken is bij alle te nemen besluiten en daarnaast kan profiteren van de opbrengsten die voortkomen uit de productie van groene energie. Deze opbrengsten kunnen vervolgens worden aangewend voor diverse lokale maatschappelijke doelen. De gemeente Dalfsen heeft aangegeven ruimte te bieden aan de omgeving Dalfserveld-West om te komen tot bijvoorbeeld een energie coöperatie, om de rol van mede eigenaar van een energieproject in te vullen.

Huidige situatie in Dalfserveld

Voor de bewoners van Dalfserveld zijn er vanaf 2022 diverse bijeenkomsten georganiseerd over de gevolgen van de energietransitie. Plaatselijke Belang Ankum heeft daarop klankbordgroep Dalfserveld gevormd omdat er bij de bewoners veel vragen waren over onder andere gezondheid als gevolg van windenergie, verstoring van milieu, veiligheid, geluidsoverlast etc.

Vrijwilligers van energiecoöperaties hebben hun ervaringen gedeeld en met de hulp van lokale specialisten zijn zoveel mogelijk verhalen, cijfers en beelden verzameld over het gebied. Eind 2022 gaven de bewoners aan dat ze zich vooral wilden focussen op het naderende energievraagstuk. Items die werden aangedragen: Wat zijn de specifieke zorgen? Wat zijn de randvoorwaarden? Wat is een redelijke compensatie? Waar kunnen windmolens en zonneparken mogelijk tot ontwikkeling komen? Vanwege de veelheid aan vragen is daarna besloten een drietal werkgroepen in te richten:

1. Gezondheid / Leefbaarheid (geluidshinder, stralingen).
2. Financiën (grondvergoeding, planschade, business case voor windenergie).
3. Landbouw (koppeling duurzame energie en de andere uitdagingen landbouw, zoals bv. de stikstofproblematiek).

Deze werkgroepen zijn een aantal malen bij elkaar geweest. Dit heeft geresulteerd in een schrijven aan het bestuur van de gemeente Dalfsen. Hierop is door de gemeente gereageerd, en deze reactie is positief ontvangen, waarop dit vervolg plaatsvindt.

Project

Als resultaat van alle bijeenkomsten en gesprekken met de klankbordgroep, omwonenden en de gemeente is besloten voor de komende periode een project in te richten.

- Het project concentreert zich op de duurzame energievraagstukken (wind, zon, biogas en waterstof);
- Het project onderzoekt of omwonenden een leidende rol kunnen vervullen in de ontwikkeling van de hieruit voortvloeiende energie projecten. Daarbij wordt ook onderzocht op welke wijze bewoners zich het beste kunnen organiseren om deze rol te vervullen. Daarbij is de oprichting van een energie coöperatie als mogelijkheid naar voren gekomen;
- Het project wordt door het gebied getrokken, ondersteund door LEIS.



3. Opzet van het project

Scope van het project

Aan LEIS is gevraagd in eerste instantie de haalbaarheid van een aantal onderwerpen binnen de energievraagstukken te toetsen en aan de hand van Go-No go beslissingen het vervolg van het project in beeld te brengen. Dit project onderzoekt de haalbaarheid van:

- Windenergie (plaats, aantal turbines, rol van de omgeving bij de ontwikkeling van de windturbines);
- Zonne-energie (locaties voor kleinschalige opwek op land of op dak, de rol van de omgeving bij eventuele ontwikkeling);
- Biogas en waterstof (onderzoek naar de mogelijkheden, verkenning van de mogelijkheid tot samenwerking veehouders, rol van de omgeving bij eventuele ontwikkeling);
- De oprichting van een lokale entiteit (bijv. coöperatie) die actief betrokken is bij de verschillende energieprojecten (wind, zon, biogas, waterstof).

Uitgangspunten

Bij het onderzoek naar de haalbaarheid moet rekening worden gehouden met een aantal door de gemeente geformuleerde uitgangspunten. Deze zijn de volgende:

- Het provinciale zon- en windbeleid, plus daarbij geldende regels voor afstand geluid etc.;
- Onderzocht wordt of kleine zonneparken langs provinciale wegen / spoorlijn / erven tot de mogelijkheden behoren;
- We gaan uit van de maximale opwek van 60GhW windenergie;
- Het onderzoek naar biogas project is onderdeel van het project. Dit onderzoek is een vervolg op het lopende onderzoek dat door de gemeente Dalfsen wordt uitgevoerd;
- De opties van zonnedaken en/of erfmolens bekijken we niet individueel maar collectief;
- Leefbaarheidsnormen worden realistisch, uitvoerbaar en onafhankelijk toetsbaar gehouden;
- Met dit project beschermen we ons tegen nieuwe (commerciële) energie-initiatieven;
- Aan het onderwerp "burgerwoningen", wordt in de plattelandsvisie aan gewerkt. Dit onderwerp maakt derhalve geen deel uit van dit project.

Doelstellingen

Gebaseerd op de ervaringen die in de afgelopen jaren zijn opgedaan en rekening houdend met de geldende uitgangspunten komen we tot de volgende overall projectdoelstelling.

Dit project heeft tot doel: te onderzoeken of door de omgeving mogelijk in eigen beheer, rekening houdend met het provinciale- en gemeentelijke beleid, leefbaar en gezond (groene) energie opgewekt kan worden.

Wanneer het haalbaarheidsonderzoek een positief resultaat oplevert, voor een of meerdere onderdelen, is het vervolg een of meerdere projecten waarbij de ontwikkelactiviteiten in een periode van 4 tot 6 jaar, mogelijk onder regie van een nieuw op te richten lokale entiteit, worden uitgevoerd.

Resultaten

Dit project (de haalbaarheidsfase) levert de volgende resultaten op:

Ten aanzien van de organisatie

- Een voorstel voor de te ontwikkelen organisatie (waarschijnlijk coöperatie);
- Uitgaande van een coöperatie: een voorstel voor aan te stellen bestuur, concept-statuten;
- Een plan van aanpak voor het vervolgtraject.



Ten aanzien van windenergie

- Een overzicht van eisen en wensen op het gebied van ruimte, afstand, geluid en ecologie, waarmee bij de plaatsing van de windturbines rekening moet worden gehouden;
- Door het gebied ontwikkelde leefbaarheidsnormen die haalbaar en realistisch zijn en binnen het gebied tot mogelijke maatregelen kunnen leiden;
- Een voorstel voor de beste, en daarmee door de omgeving geaccepteerde, opstelling voor de te bouwen windturbines (plaats, hoogte en aantal, geldende criteria vanuit de Provincie);
- Een beschrijving van de wijze waarop grondeigenaren kunnen profiteren van de plaatsing van windmolens (opzet grondvergoedingen model) en een eerste indicatie van hoe eigenaren ten opzichte van dit initiatief staan;
- Een standpunt over de mogelijkheid of een dergelijk windpark door de nieuwe organisatie in eigen beheer kan worden ontwikkeld;
- Een verkenning naar energie-opslag, netcongestie problematiek of samenwerkingen daarop;
- Een plan van aanpak voor het vervolgtraject.

Ten aanzien van zonne-energie

- Het resultaat van een verkenning naar de mogelijkheden voor het kleinschalig opwekken van zonne-energie op land en op dak en een eerste indicatie van hoe eigenaren ten opzichte van dit initiatief staan;
- Per mogelijkheid worden locatie, eigenaren, geschatte opwek, kosten en rendement beschreven;
- Daarnaast wordt per mogelijkheid aangegeven of de ontwikkeling onder regie van de nieuw op te richten lokale entiteit kan worden uitgevoerd;
- Een plan van aanpak voor het vervolgtraject.

Ten aanzien van groengas

- Een rapportage als resultaat van de verkenning naar de mogelijkheden (deelnemers, leidingenwerk, opwaardeerinstallatie) groengas op te wekken via vergisters en dit via Enexis in te voeden op het bestaande aardgasnetwerk;
- Een eerste concept business case waarmee de haalbaarheid van het project wordt aangetoond;
- Een getekende intentieovereenkomst door de deelnemende boeren;
- Per deelnemer uitwerken van een individuele business case met aandacht voor stalvloeraanpassingen, inzamelsysteem en inpassing van de vergister op het kavel;
- Eventueel per deelnemer een aangevraagde vergunning;
- Een plan van aanpak voor het vervolg project.

Ten aanzien van waterstof

- Een inventarisatie van ideeën of en hoe waterstof een bijdrage kan leveren aan de energieopgave van Dalfserveld-West;
- Een verdere uitwerking in de vorm van een globale opzet voor een uit te voeren studie;
- Een plan van aanpak voor het vervolgtraject.

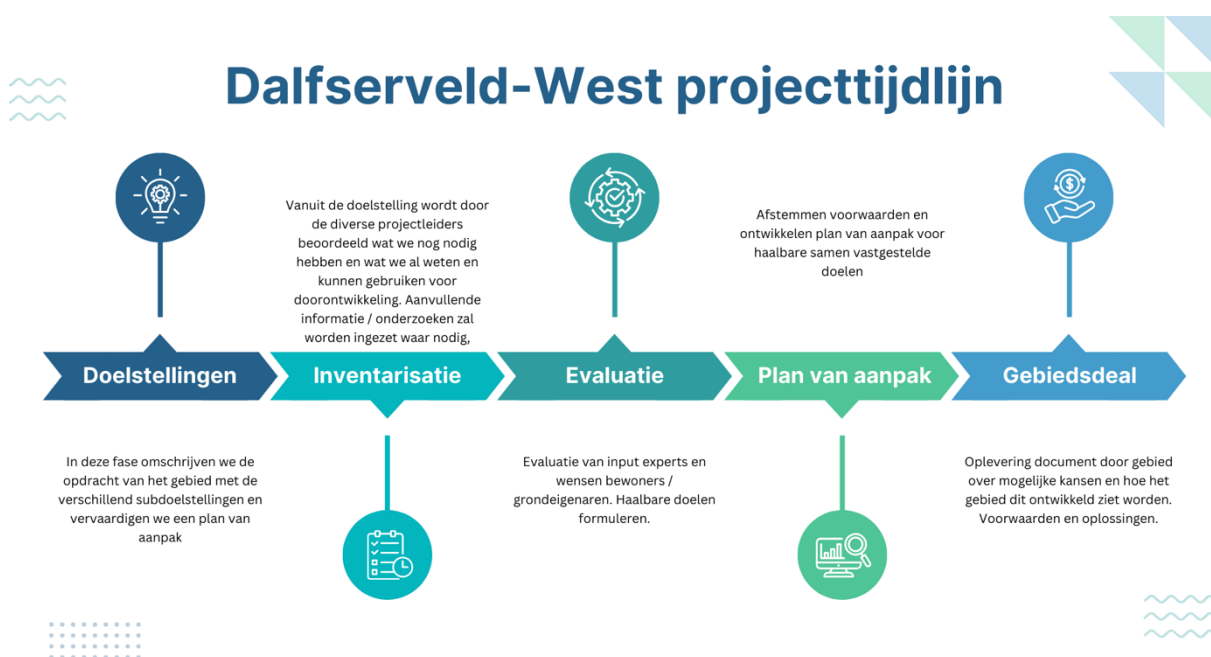
Ten aanzien van PPLG

- Alle agrariërs uit het gebied zijn op de hoogte van de recente ontwikkelingen;
- Plan van aanpak voor het vervolg PPLG.



4. Project aanpak

Binnen de verschillende deelprojecten hanteren we de aanpak zoals die in het onderstaande schema is opgenomen. De doelstelling met de bijbehorende aanpak zijn opgenomen in dit document. Voor alle genoemde deelprojecten die hieronder verder zijn uitgewerkt gaan we nu de fase inventarisatie in en evalueren we (tussentijds) en aan het eind van de inventarisatiefase de behaalde resultaten. Op basis van de inventarisatie en de evaluatie stoppen we of stellen we voor het betreffende deelproject een plan van aanpak op voor het vervolg van het traject. Deze gezamenlijke plannen vormen de input voor de verdere (energie)ontwikkelingen in het gebied.



Het project is opgebouwd uit vijf deelprojecten (windenergie, zonne-energie, biogas, waterstof en organisatie). Naast de vijf deelprojecten is er de ondersteunende activiteit projectleiding en communicatie.



4.1 Deelproject 1 Organisatie

Inleiding

Bij samenwerking in een gebied, ongeacht welke rol je pakt of het onderwerp waarop je gaat samenwerken, helpen afspraken. Afspraken waarom je wil samenwerken, hoe je gaat samenwerken en hoe je tot democratische besluitvorming gaat komen. Het verkennen van een organisatievorm als bijvoorbeeld een coöperatie is dan zinvol. Daarbij moet aandacht besteed worden aan: welke rollen zijn er in een coöperatie, welke rechten en zeggenschap hebben leden en welke aansprakelijkheden draag je als coöperatieve bedrijfsvorm en als individu daarin, of als grondeigenaar. Het verkennen van de mogelijkheden voor gezamenlijke afspraken in een coöperatie laat een licht schijnen op de haalbaarheid van samenwerking. Of er nu windenergie opgewekt wordt, een zonnepark komt, in de toekomst batterij opslag, je zelf regie neemt op ontwikkelingen of dit liever laat doen. Als je kunt delen heb je een breder draagvlak en meer kans op een gezamenlijk resultaat.

Aanpak

Om te komen tot de oprichting van een coöperatie worden de volgende activiteiten uitgevoerd.

Fase inventarisatie

- Verkenning positie grondeigenaren plus toelichting grondvergoedingen model (werkgroep ruimte);
- Uitleg aan bewoners wat een coöperatie is en waarom een coöperatie een gewenst organisatiemodel is;
- Opstellen Conceptstatuten.

Fase Evaluatie

- Vaststellen haalbaarheid oprichting coöperatie (met bestuur en geworven leden).

Resultaat: wanneer wordt vastgesteld dat de coöperatie wenselijk en haalbaar is, wordt een plan van aanpak voor het vervolg opgesteld.

4.2 Deelproject 2 Windenergie

Inleiding

Voordat (een nieuwe) coöperatie is opgericht moet worden vastgesteld of het onder eigen regie ontwikkelen van windturbines tot de mogelijkheden behoort. In het project is al eerder de positie van de grondeigenaren vastgesteld (zie boven). Met deze grondeigenaren moet overeenstemming worden bereikt over het collectief ontwikkelen van de turbines en het daarbij behorende vergoedingenmodel voor het beschikbaar stellen van de grond. Daarnaast moet duidelijk worden aan welke eisen de plaatsing van de turbines moeten voldoen, waar en hoeveel turbines er in het gebied geplaatst kunnen worden, gedragen door de eisen en wensen van de omgeving en passend binnen de diverse wettelijke eisen.



Aanpak

In de komende maanden moeten de twee hieronder beschreven stappen deels parallel worden uitgevoerd.

Fase inventarisatie

Stap 1 Opstellen wensen, eisen en mogelijkheden plaatsing windturbines.

Voordat een eventuele vergunning voor de plaatsing van windmolens kan worden aangevraagd moet het bevoegd gezag (Provincie/Gemeente) toetsen of ingediende initiatieven aan gestelde voorwaarden voldoen, haalbaar en kansrijk genoeg zijn. De Provincie hanteert daarbij (vooralsnog) een 7-tal criteria (zoals beschreven in het Provinciaal Programma Energiestrategie (PPE)).

Tijdens de eerste stap worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Opstellen eisen/uitgangspunten opstelling molens. Deze eisen/uitgangspunten worden deels afgeleid van bestaande wettelijke eisen ten aanzien van geluidshinder, slagschaduw, landschappelijke inpassing etc.;
- Opstellen voorstel voor de plaatsing van de molens (ruimtelijke inpassing rekening houdend met 60GWH, aantal molens en hoogte van de molens);
- Delen van het voorstellen met de brede omgeving.

Resultaat: al dan niet gedragen voorstel voor de opstelling van windturbines.

Stap 2 Opstalovereenkomst en vergoedingsmodel

Stap 2 vindt nagenoeg parallel aan stap 1 plaats.

Tijdens deze stap worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Lokaliseren grondeigenaren (samen met project organisatie);
- Bijeenkomst grondeigenaren en opstellen intentieovereenkomst (onderdeel project organisatie);
- Eventueel omzetten intentieovereenkomst naar opstal/grondovereenkomst met iedere grondeigenaar en dit met iedere eigenaar bespreken;
- Eventueel opzet vergoedingsmodel.

Fase Evaluatie

- Vaststellen haalbaarheid ontwikkeling windturbines plus bijbehorend grond vergoedingsmodel.

Resultaat: wanneer wordt vastgesteld dat de ontwikkeling van windturbines in eigen beheer haalbaar is en het bijbehorende vergoedingsmodel geaccepteerd wordt, wordt een plan van aanpak voor het vervolg opgesteld. Stap 2 is zo niet meegenomen in de begroting die op de laatste pagina wordt weergegeven.



4.3 Deelproject 3 Zonne-energie

Inleiding

Zoals gesteld heeft de provincie Overijssel de mogelijkheden voor grootschalige opwek uit zon stop gezet. De focus ligt binnen het project vooral om te onderzoeken welke kleinschalige mogelijkheden hier liggen. Het is belangrijk dat deze haalbaar (een klein veld rendeert minder) en door de omgeving gedragen worden. De focus ligt dan ook op daken en over-hoeken om de goede landbouwgronden te ontzien. Als er een aantal gebieden kansrijk zijn moet er gekeken worden naar collectiviteit. Hierbij kan de aansluiting gevonden worden op de nieuw opgerichte coöperatie.

Aanpak

In de komende maanden moeten de twee hieronder beschreven stappen deels parallel worden uitgevoerd.

Fase inventarisatie

Stap 1 Haalbare locaties vaststellen zonnepanelen.

Er worden gezamenlijk een aantal potentiële locaties vastgesteld om nader te onderzoeken. Dit gaat in overleg met de eigenaren van de panden/gronden.

Resultaat: potentiële locaties voor zonnepanelen.

Stap 2 Haalbaarheid locaties.

Nadat de locaties zijn vastgesteld moet de haalbaarheid worden vastgesteld. Aspecten zoals beschikbare stroomaansluiting, voorwaarden voor het beschikbaar stellen van grond/pand en investering.

Tijdens deze stap worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Uitwerken oppervlak en opwek van de locatie;
- Voorwaarden capaciteit stroomaansluiting en gebruik grond/pand;
- Investering en rendement bepalen.

Resultaat: haalbaarheid locaties opwek uit zon.

Fase Evaluatie

Stap 3 Collectiviteit bepalen

Nadat de locaties zijn uitgewerkt worden deze in een collectief gezet waarbij de “plussen en minnen” tegenover elkaar gezet worden. Van hieruit kunnen investering, risico's en het voordeel voor de coöperatie opgezet worden. Met deze informatie kan er een keuze gemaakt worden of het deelproject kan worden uitgevoerd. Bij een positief resultaat wordt een plan van aanpak vervolgtraject opgesteld.

Resultaat: plan van aanpak vervolgtraject collectieve opwek uit zon.



4.4 Deelproject 4 Biogas/Groengas

Inleiding

Al eerder is vastgesteld dat Dalfserveld voldoende potentie heeft om een nadere verkenning uit te voeren naar de koppeling van monovergisters bij melkveehouders en eventueel varkenshouders. De voorkeur is om dit onderzoek integraal vanuit het gebied te laten uitvoeren. Vanwege de inschatting dat het voornamelijk gaat om een mix van grotere en ook veel kleine veehouders, lijkt de oplossing van een groengas hub het meest voor de hand te liggen. Hierbij worden meerdere deelnemende boeren (groot en klein) verbonden met een nieuw aan te leggen biogasnetwerk, dit worden HUB's genoemd. Bij voldoende massa kan het biogas centraal worden opgewerkt naar groen gas met een opwaardeerinstallatie. Het groene gas heeft dezelfde kwaliteit als aardgas en kan door het aardgasnetwerk worden getransporteerd naar huizen en de industrie. Gemeente Dalfsen heeft hiervoor een verkenning in opdracht gegeven bij Versnelling NL. Ons voorstel is om dit te verweven in dit proces zodat voorhanden zijnde informatie kan worden gebruikt en we bijeenkomsten kunnen combineren.

Aanpak

Fase inventarisatie

Stap 1 Opzet haalbaarheid

- Er wordt een eerste contact gelegd met de belangrijkste vertegenwoordigers uit Dalfserveld. Deze personen worden bijgepraat en de indicatie van de potentie wordt met hen besproken. Zij leveren input om een eerste inschatting van deelname te kunnen maken;
- Er wordt een schets gemaakt met mogelijke deelnemers, leidingwerk en een opwaardeerinstallatie. Daarna wordt een globale kostenraming opgesteld en een inschatting gemaakt van de haalbaarheid van de totale businesscase;
- In geval van Groengasproductie wordt bij Enexis navraag gedaan naar de mogelijkheden voor het invoeden van groengas op het bestaande aardgasnetwerk;
- Daarna wordt een voorlichtingsbijeenkomst voor melkveehouders in het Dalfserveld georganiseerd, waarbij de interesse van de veehouders wordt gepeild.

Fase Evaluatie

Resultaat: rapportage waarin de voorgaande informatie wordt samengevat.

Na stap 1 wordt aan de hand van de belangstelling van boeren berekend of de businesscase positief is (go/no go).

Vervolg fase inventarisatie

Stap 2 Verdere uitwerking individuele haalbaarheid

Bij het vervolg van het project worden in stap 2 de volgende activiteiten uitgevoerd.

- Optioneel kan voor geïnteresseerde boeren een werkbezoek georganiseerd worden aan een soortgelijk initiatief;
- Afhankelijk van de uitkomsten van stap 1 wordt in een vervolgbijeenkomst de voorkeursvariant gepresenteerd. De aanwezige boeren wordt gevraagd om een intentieovereenkomst te ondertekenen en een eigen financiële bijdrage te leveren aan het project van bijvoorbeeld € 2.000,- per deelnemer. Door een bijdrage te vragen maak je onderscheid in serieus belangstellenden en de overige geïnteresseerden;
- Aan de hand van de intentieovereenkomsten wordt bekeken of er voldoende massa aanwezig is om de groengas HUB te creëren en wat hiervoor de meest optimale variant is met een haalbare businesscase;



- Daarna wordt een businesscase per individuele boer uitgewerkt, waarbij gekeken wordt naar o.a. stalvloeraanpassingen, inzamelsysteem en afmeting en inpassing van de vergister op de kavel.

Fase Evaluatie

- Bij een positieve uitkomst van de businesscase en voldoende draagvlak wordt daarna vanuit de initiatiefnemers bij de gemeente een omgevingsvergunning/melding gedaan. De kosten voor de vergunningaanvraag en de leges worden door de deelnemende boeren zelf voldaan.

Resultaat: duidelijk over haalbaarheid initiatief, plus aangevraagde vergunningen.

4.5 Deelproject 5 Waterstof

Inleiding

Met geïnteresseerden (werkgroep) uit de Dalfserveld omgeving wordt onderzocht of een verder onderzoek naar de mogelijkheden van waterstof wenselijk en haalbaar is.

Aanpak

Fase inventarisatie

Stap 1

- Bij elkaar brengen/mobiliseren van kennis waterstof (voorbereiding, uitvoering en uitwerking van de gevonden onderwerpen);
- Bespreken wat er in het gebied moet gebeuren (wat is de totale energieopgave, wat zijn de eisen en de wensen);
- Inventariseren hoe waterstof een bijdrage kan leveren aan de energieopgave van Dalfserveld-West;
- Inventariseren welke ideeën er zijn en categoriseren mate van haalbaarheid.

Resultaat: eerste globale indicatie van de wensen en de mogelijkheden.

Stap 2

- Verdere verkenning van de mogelijkheden aan de hand van studies, eventueel een excursie.

Resultaat: vaststelling van de mogelijkheden.

Stap 3

- Kennis delen met de rest van de groep en “de omgeving” (leden coöperatie i.o.).

Fase Evaluatie

- Vaststellen of er een gedeelde behoefte is voor het vervolg van het traject.

Resultaat bij een positieve uitkomst na stap 3

- Opstellen plan van aanpak voor het vervolg van het project;
- Plan bespreken met werkgroep en “de omgeving” (leden coöperatie i.o.).



4.6 Deelproject 6 PPLG

Inleiding

In 2022/2023 is er een pre-voorverkenning PPLG gedaan tijdens het gebiedsproces Dalfserveld. In het licht van de integrale aanpak van provincie Overijssel is aan het gebiedsteam Vechtdal gevraagd of zij mee willen denken/helpen om de PPLG opgaven voor de landbouw een plek te geven in het gebiedsproces. Tijdens de pre-voorverkenning is er een werkgroep samengesteld, is het agrarisch gebied met alle deelnemers in beeld gebracht en zijn de overige deelnemers geactiveerd om deel te nemen aan een PPLG-informatiebijeenkomst. Daarna hebben er bij de agrariërs interviews plaatsgevonden waarbij de bedrijfssituatie in beeld is gebracht en de wensen m.b.t. de toekomst van het bedrijf zijn geïnventariseerd.

Aanpak

Fase vervolg inventarisatie

Stap 1

- De agrariërs op vlieghoogte brengen met betrekking tot de laatste ontwikkelingen van het PPLG;
- Vaststellen wat een logisch vervolg is met deze verschillende ontwikkelingen.

Stap 2

- Op basis van een nieuwe set maatregelen, waar de provincie momenteel aan werkt, kijken naar mogelijkheden voor de aanpak voor de aanpak PPLG in Dalfserveld waaronder onderzoek naar draagvlak en een impactanalyse;
- Verkenning naar herverkavelingsbehoefte.

Fase Evaluatie

- Vaststellen mogelijke oplossingen/oplossingsrichtingen.

Resultaat: opstellen plan van aanpak voor het vervolg van het project.

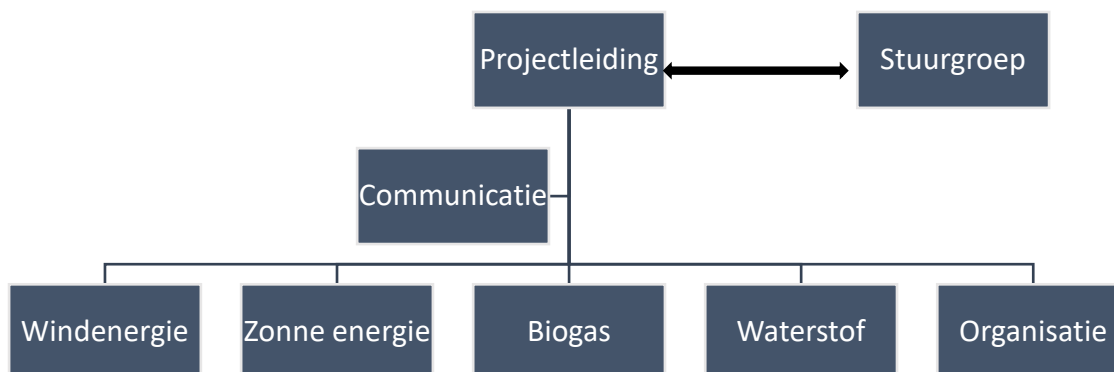
Stap 3

In de uitvoering van het plan van aanpak voor het vervolg worden financiële en juridische mogelijkheden getoetst.



5. Projectorganisatie en tijdlijn

Voor het project wordt onder leiding van een projectleider een (lichte) projectorganisatie opgezet. Naast de projectorganisatie wordt een stuurgroep ingericht. De projectleider informeert de stuurgroep over de voortgang, de risico's en knelpunten.



De stuurgroep

De stuurgroep bestaat uit een bestuurlijke afspiegeling van de stakeholders van het project. Vertegenwoordigers van gemeente, provincie, plaatselijk belang en de nieuwe coöperatie kunnen deel uitmaken van de stuurgroep. De projectleider maakt ook deel uit van de stuurgroep, als 'linking pin' met de projectteams die verantwoordelijk zijn voor de ontwikkeling en uitvoering van de deelprojecten. De stuurgroep adviseert het project over de voortgang van de realisatie van de plannen.

Projectleider

De projectleider is verantwoordelijk voor het bevorderen van de voortgang van de ontwikkeling van de deelprojecten. Hij/zij bewaakt de synergie tussen de deelprojecten en monitort het totale project op opbrengsten en rapporteert en adviseert hierover aan de stuurgroep.

De deelprojectteams

Projectteams zorgen voor de uitvoering van de activiteiten. De teams hebben een eigen activiteitenplan en zijn resultaatverantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering. De samenstelling van de teams wordt nader bepaald.

Gebiedsbijeenkomsten en rol gemeente Dalfsen

Gebiedsbijeenkomsten vinden plaats zonder gemeentelijke afvaardiging vanuit ambtenaren, bestuur of politiek. Mocht er een verzoek vanuit het gebied komen wordt er natuurlijk een vraag uitgezet om elkaar te ontmoeten. De eindrapportage en conclusies worden gepresenteerd aan politiek en bestuur. De projectleider heeft periodieke afstemming met _____ over de voortgang en tussentijdse evaluaties. Op twee momenten in de periode tot en met oktober 2024 zal er een contactmoment zijn met wethouder _____ Schuurman voor een mondelinge update.



Communicatie

Genodigden aan deze gebiedsbijeenkomsten en het project betreffen grondeigenaren en bewoners van het aangewezen zoekgebied. Met hen zal alle informatie die we verzamelen en alle verslagen van bijeenkomsten delen. Dit doen we eenmaal schriftelijk met het verzoek om je aan te melden voor informatie per mail. Mocht je uitdrukkelijk de post schriftelijk willen blijven ontvangen kun je een verzoek doen naar info@leis.nu Er verschijnen gedurende het project twee nieuwsbrieven die een algemene update geven over de voortgang. Deze nieuwsbrief is openbaar en zal worden verspreid in een bredere omgeving en wordt ook verstrekt aan de raad van gemeente Dalfsen.

In het onderstaande schema zijn de communicatie tijdslijn met de deelproject-groepen en de bijeenkomsten voor het totale gebied weergegeven. De deelprojecten zijn als volgt benoemd Energie (zon en wind), Ruimte (PPGL) en Innovatie (biogas en waterstof).



Tijdslijn





6. Kosten

	TOTALE KOSTEN
Deelproject 1 organisatie	begroot
Kosten notaris	niet begroot
Deelproject 2 windenergie	
Stap 1 Opstellen eisen (wettelijk en gewenst door omgeving) Uitvoeren extern onderzoek (opstelling molens plus landschappelijke inrichting)	begroot
Stap 2 Opstellen intentieovereenkomsten, opstalovereenkomst plus gesprekken met (uitgaande x grondeigenaren)	niet begroot
Deelproject 3 zonne-energie	
Stap 1 tot en met 3	begroot
Deelproject 4 biogas	
Stap 1 Opzet haalbaarheid	in opdracht
Stap 2 Vervolg individuele haalbaarheid onderzoeken.	mogelijke optie, niet begroot
Deelproject 4: Waterstof	
Stap 1 t/m 4	begroot
Deelproject 5:PPLG	
Stap 1 en 2 waarna 3 kan volgen	mogelijke optie, niet begroot
Projectmanagement/bijeenkomsten en overleggen	begroot
Communicatiekosten	begroot
Totaal begroot	€ 50.000,-

Facturatie gaat rechtstreeks naar gemeente Dalfsen.

Postbus 718, 6800 AS Arnhem, Nederland

Aan bewoners van

CLASSIFICATIE	C1 - Publieke Informatie
DATUM	10 juni 2024
ONZE REFERENTIE	003.052.00 1385769
BEHANDELD DOOR	
TELEFOON DIRECT	
E-MAIL	@tennet.eu

BETREFT Stand van zaken hoogspanningsstations Zwolle

Geachte heer, mevrouw,

In de maand maart hebben we u geïnformeerd over de stand van zaken op het (hoogspannings)terrein in Zwolle en een terugblik gegeven op de inloopavond. Inmiddels zijn we weer een stap verder in het proces en willen we u graag opnieuw op de hoogte brengen over het deelproject Zwolle van de Drents Overijsselse Netversterking.

Procedure bestemmingsplan

De termijn van terinzagelegging van de bestemmingsplannen is inmiddels verstreken. De binnengekomen zienswijzen zijn beantwoord in een Nota van Antwoord en waar nodig is het bestemmingsplan aangepast. Beide bestemmingsplannen zijn verzonden en worden opnieuw in behandeling genomen door de gemeenten Zwolle en Dalfsen.

Bij de gemeente Dalfsen kunt u inspreken op 13 juni en komt het bestemmingsplan op 24 juni voor besluitvorming in de raad (<https://ris.dalfsen.nl/vergaderingen/>). Bij de gemeente Zwolle is op 15 juli een besluitvormend raadsplein waar u voorafgaande de mogelijkheid heeft om in te spreken (<https://zwolle.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/8d8ee393-1e48-4c4e-85e8-24128fb83595>).

Stand van zaken andere zaken juni 2024

1) Transformator 220kV hoogspanningsstation

Op het bestaande 220kV hoogspanningsstation zijn we gestart met werkzaamheden op het station zelf binnen de hekken van het station. Het 220kV-station breiden we uit met 1 extra transformator. Bovendien vervangen we een 'oude' transformator met een nieuwe. Deze nieuwe transformator kan meer elektriciteitsvervoer en is stiller dan de oude. Sommige werkzaamheden zijn buiten de hekken zichtbaar zoals bijvoorbeeld een leiding om water af te voeren.

In de tweede helft van 2024 verwachten we het transport van de twee transformatoren naar het terrein van Zwolle. We houden u op de hoogte van dit transport.

2) Uitbreiding 380 kV hoogspanning, nieuwbouw 110kV hoogspanning en middenspanningsstation Enexis
Eerder hebben we u verteld over de diverse uitbreidingen en nieuw te bouwen hoog- en middenspanningsstations.



De werkzaamheden zijn onderdeel van een programma om het elektriciteitsnetwerk van de provincie Overijssel en Drenthe te versterken. Daarmee wordt de netcongestie in beide provincies verlaagd. Hieronder ziet u het landschapsplan met daarin de nieuwe stations en de uitbreiding van het bestaande 380kV-station.

Om de realisatie van de stations mogelijk te maken is het nodig dat de bestemmingsplannen in beide gemeenten zijn vastgesteld (zie informatie eerder in deze brief). Ook moeten we de gronden hiervoor aankopen. Hierover zijn wij met de grondeigenaren in gesprek.

3) Verkeersplan

TenneT is met de provincie Overijssel in gesprek over een tijdelijke bouwweg die rechtstreeks op de N340 is aangesloten om de lokale wegen te ontlasten. Het bouwverkeer van en naar de locatie kan dan gebruik maken van deze weg. Ook zal deze weg gebruikt worden voor de aanvoer van zware transformatoren. Als hier meer over bekend is, informeren wij u daarover.

De huidige verkeersroute over de Bese gaat nog over de lokale wegen. Samen met de gemeente Dalfsen (wegbeheerder) en de aannemer zijn afspraken gemaakt over snelheid, af- en aanrijroute en herstelwerkzaamheden. De komende periode zal het werkverkeer verder gaan toenemen. TenneT en de gemeente Dalfsen blijven dit monitoren. Heeft u hierover opmerkingen, mail ons dan via: don@tennet.eu.

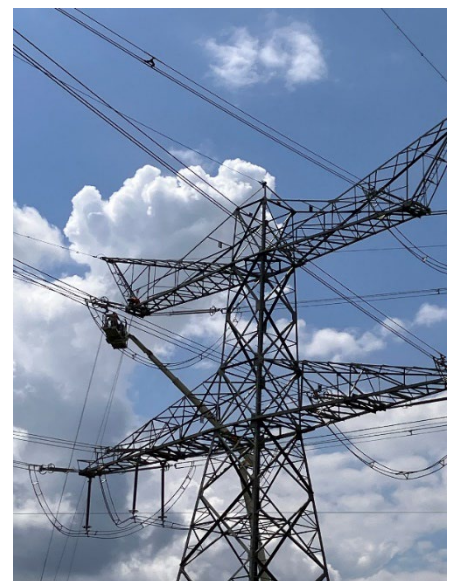
4) Kantoor- en werkkeet

Het kantoor- en werkketenpark is gereed. Vanaf 1 juli wordt de locatie in gebruik genomen. TenneT collega's die werken aan het project op het terrein van Zwolle komen hier samen voor overleg en/of werkzaamheden ter plaatse.

5) Opwaardering 380 kV hoogspanningsverbinding Ens-Zwolle

De werkzaamheden aan de hoogspanningsverbinding Ens-Zwolle verlopen goed. Via de BouwApp – project Hoogspanningsverbinding Ens-Zwolle – is de voortgang van deze werkzaamheden te volgen.

Op de foto ziet u hoe de werkzaamheden in de mast bij Zwolle worden uitgevoerd. Op grote hoogte hangen onze collega's in een bakje aan de lijnen. Uitdagend werk dat uiterst zorgvuldig wordt uitgevoerd.



Informatievoorziening

Deze brief is bedoeld om u als buurtbewoners kort bij te praten van de lopende zaken rondom het hoogspanningsstation Hessenweg. Op de website van het project Drents Overijsselse Netversterking kunt u meer achtergrond informatie vinden: www.tennet.eu/don. Via een link op deze website kunt u ook informatie vinden over de diverse andere werkzaamheden in Zwolle of rechtstreeks via: www.tennet.eu/nl/projecten/stations-zwolle.

Heeft u vragen naar aanleiding van deze brief, stel deze via het mailadres van het project: don@tennet.eu.

Met vriendelijke groet,
TenneT TSO B.V.

Omgevingsmanager Drents Overijsselse Netversterking